

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08-50812196**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
19 mars 2026

Remiss om Funktionsprogram för förskolelokaler

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2026/126

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Syftet med förslaget till ett stadsövergripande funktionsprogram för förskolelokaler är att det ska bidra till en likvärdig och kvalitativ funktionalitet vid nybyggnation av förskolelokaler, i såväl friliggande fastigheter som i flerbostadshus.

En tydlig struktur, ett gemensamt arbetssätt och gemensamma mallar inom staden skapar möjligheter för en bredare samverkan och en samsyn i arbetet, vilket är nödvändigt för att nå likvärdighet vid planering och i den vidare projekteringsprocessen.

Funktionsprogrammet kommer, tillsammans med Lekvärdesriktlinjer, leda till en ökad likvärdighet gällande förskolornas utformning både inomhus och utomhus, men också till en mer kostnads- och tidseffektiv planering av nya förskolor liksom vid anpassningar i befintliga förskolor.

Funktionsprogrammet för förskola delar uppbyggnad med stadens funktionsprogram för skola. Detta medför att lokaler för skola och förskola får bättre förutsättningar för samverkan och samnyttjande. Förvaltningen ser det även som viktigt att förskolan skall kunna omvandlas inte bara från förskola till skola utan även till andra typer av lokaler som staden har behov utav, exempelvis dagverksamhet, träffpunkter eller trygghetslokaler.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Funktionsprogram för förskolelokaler till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 7 april 2026. Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, exploateringsnämnden,

miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms stadshus AB.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i samband med budget för 2024 att ge förskolenämnden i uppdrag att i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna, SISAB samt övriga berörda nämnden ta fram ett funktionsprogram för förskolelokaler.

Förskoleförvaltningen har i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och nämnder utarbetat ett förslag till Funktionsprogram för förskolelokaler.

Kvalitet i Stockholms stad innebär att leva upp till målgruppernas behov och förväntningar. Med barnen i fokus ska således alla förskolor i Stockholms stad hålla en hög kvalitet. Varje förskola behöver utformas utifrån det som är bäst för såväl dagens som morgondagens stockholmare samt för staden i sin helhet. Staden ska i normalfallet planera för förskolor med mellan 4–8 avdelningar. Endast efter särskild prövning av alla tänkbara alternativ kan förskolor som har fler än 8 avdelningar planeras, detta ska i så fall beslutas av beställande nämnd och i tidigt skede.

Väl utformade förskolelokaler skapar goda förutsättningar för barnens lärande samtidigt som de lägger grunden för en god arbetsmiljö. Förskolelokaler ska till exempel ge fysiska förutsättningar för trygghet och variation i arbetssätt. Lokalerna ska också vara flexibla och föränderliga för att kunna möta förskolans olika behov. Därtill ska lokalerna vara yteffektiva och hållbara över tid utifrån pedagogik, arbetssätt och förändringar i barnunderlaget.

Varje förskoleprojekt är unikt utifrån dess olika förutsättningar, bland annat gällande planbestämmelser, upplåtelseform, efterfråga och behovssituation, projektekonomi med mera. Programmet anger övergripande funktioner som säkerställer lokalmässiga krav utifrån förutsättningarna oaktat lokalens storlek, förskolans geografiska placering, dess organisering eller regiform. Funktionskraven beskriver de kvaliteter och egenskaper som ska uppnås och utgår ifrån fem grundläggande parametrar som beskriver generella behov samt specifika behov i vissa delar av förskolan. Dessa fem är trygghet, rörelser, effektivitet, flexibilitet och omställbarhet. Resultat av detta är en ökad likvärdighet när det gäller funktionalitet i förskolelokalerna.

Syftet med Stockholms stads Funktionsprogram för förskolelokaler är att ha en stadsövergripande samsyn vid planering av förskolor, så att de uppfyller funktionella krav på ändamålsenliga, säkra och trygga miljöer. Programmet och dess stödmaterial utgör tillsammans dokumentet Lekvärdesriktlinjer verktyg för planering och projektering av nya förskolor samt vid om- och tillbyggnad av befintliga förskolor. Detta för att säkerställa kvalitet och funktionalitet och bidra till en ökad likvärdighet gällande förskolornas utformning inomhus och utomhus.

Programmet ska även bidra till ökad effektivitet och tidsbesparing under projektprocessen, förenkla samspelet mellan beställare och utförare och därigenom minska kostnaderna för projekten. Vidare bidrar programmet till att uppnå stadens mål för miljö- och klimatarbete och vid nybyggnation ska staden projektera förskolor motsvarande lägst Miljöbyggnad Silver.

Funktionsprogram för förskolelokaler är upplagt enligt samma struktur som Funktionsprogram för skollokaler. Detta med syfte att effektivisera lokalplaneringen och tillskapa ändamålsenliga tillika effektiva skol- respektive förskolelokaler. Dessa är möjliga att omvandla från skola till förskola och tvärtom utifrån skiftande behov och efterfrågan samt rådande ekonomiska förutsättningar.

Funktionsprogrammet har ett tillhörande stödmaterial som presenteras och beslutas av förskolenämnden.
Funktionsprogrammet beslutas av kommunfullmäktige.

Programmets funktioner aktualitetsprövas och eller revideras vart femte år på initiativ av förskolenämnden och arbetet sker i samråd med kommunstyrelsen. Tillhörande stödmaterial hålls uppdaterat av förskoleförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen och stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med förskoleavdelningen och ekonomiavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 9 mars.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser förslaget till ett stadsövergripande funktionsprogram för förskolelokaler som positivt då det ska bidra till en likvärdig och kvalitativ funktionalitet vid nybyggnation av förskolelokaler, i såväl friliggande fastigheter som i flerbostadshus.

En tydlig struktur, ett gemensamt arbetssätt och gemensamma mallar inom staden skapar möjligheter för en bredare samverkan

och en samsyn i arbetet, vilket är nödvändigt för att nå likvärdighet vid planering och i den vidare projekteringsprocessen.

Funktionsprogrammet kommer, tillsammans med Lekvärdesriktlinjer, leda till en ökad likvärdighet gällande förskolornas utformning både inomhus och utomhus, men också till en mer kostnads- och tidseffektiv planering av nya förskolor liksom vid anpassningar i befintliga förskolor.

Funktionsprogrammet för förskola delar uppbyggnad med stadens funktionsprogram för skola. Detta medför att lokaler för skola och förskola får bättre förutsättningar för samverkan och samnyttjande. Förvaltningen ser det även som viktigt att förskolan skall kunna omvandlas inte bara från förskola till skola utan även till andra typer av lokaler som staden har behov utav, exempelvis dagverksamhet, träffpunkter eller trygghetslokaler.

Funktionsprogrammet föreslår att staden ska i normalfallet planera för förskolor med mellan 4–8 avdelningar. Förvaltningen anser då att tillagningskök alltid bör planeras in och att mottagningskök bör undvikas.

I funktionsprogrammet, s.17, står det att *"Varu- och avfallstransporter till verksamheten ska vara möjliga att utföra med hög säkerhet."* Det blir viktigt att det i samband med förskolans planering säkerställs att det finns lastzoner inplanerade i samband med förskolans placering.

Förvaltningen ser det som positivt att det i förslaget skrivs fram att varje förskoleprojekt är unikt och att förutsättningarna för förskolorna i staden skiljer sig åt både lokal- och verksamhetsmässigt samt ur driftsynpunkt. Vidare framgår att det i funktionsprogrammets tillämpning ingår att bedöma i vilken utsträckning det är lämpligt och möjligt att uppnå samtliga funktionskrav. Även detta ser förvaltningen som positivt.

Funktionsprogrammet lyfter fram vikten av en välplanerad utomhusmiljö och att för att skapa kvalitativa utemiljöer krävs att det finns en friyta i paritet med det antal barn som förskolan är dimensionerad för i enlighet med Lekvärdesriktlinjerna. Funktionsprogrammet skulle kunna förtydligas med ett avsnitt som förklarar ett nuläge för hur förutsättningarna ser ut i Stockholm. Exempelvis har innerstaden en utmaning i att få tillgång till tillräcklig yta vid nybyggnation eller att förskolan inryms i bottenplan på ett flerfamiljshus. Att bygga förskole- och skolgårdar i en urban miljö är idag en utmaning. Men samtidigt är det positivt att dokumentet ska säkra tillräcklig yttorlek.

Förvaltningen skulle önska att det i funktionsprogrammet tas med något om snöröjning som många gånger är svår att utföra på gårdarna.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Barnrättsanalys

Barnrättsanalys och jämställdhetsanalys Förvaltningens bedömning är att Funktionsprogram för förskolelokaler beaktar barnrättsperspektivet vid utformandet av förskolor lokaler. Barnen får goda förutsättningar för lek, utveckling och lärande.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att ärendet inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män. En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Lena Kullberg Boman
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Funktionsprogram för förskolelokaler

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2026-02-24
Lena Kullberg Boman, Avdelningschef	2026-02-24